

BẢN TIN

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Số 1.2023

2023

Happy New Year

TIN TỨC SỰ KIỆN

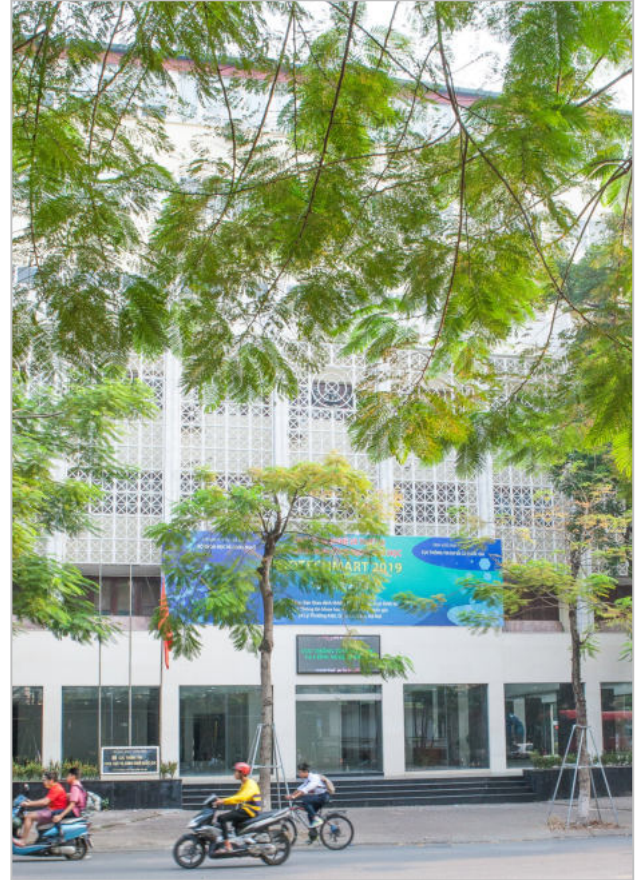
- 01 "Bộ phóng Kỳ Lân" hỗ trợ 20.000 doanh nghiệp chuyển đổi số toàn diện
- 02 Cơ chế để đánh giá trường đại học đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp
- 03 "Người thấp lửa" cần đổi mới sáng tạo
- 04 Năm 2023: startup Đông Nam Á sẽ khó gọi vốn từ quỹ đầu tư mạo hiểm

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 3D Cube - Dự án mang hơi thở người Việt
- 06 Các chính sách và quy định hỗ trợ và cản trở startup công nghệ của Thái Lan

KIẾN THỨC KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 07 Dự báo công nghệ cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo năm 2023

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (024) 38262718

“BỆ PHÓNG KỶ LÂN” HỖ TRỢ 20.000 DOANH NGHIỆP CHUYỂN ĐỔI SỐ TOÀN DIỆN

Vneconomy.vn - Chương trình lấy cảm hứng từ "Kỳ Lân" để nói về những kỳ tích mà một doanh nghiệp bất kỳ có thể đạt được trong thời gian ngắn với sự đồng hành hỗ trợ của tất cả các nguồn lực huy động được ...

Chương trình được kỳ vọng sẽ là giải pháp toàn diện giúp doanh nghiệp hồi sinh, tăng trưởng, phát triển bút phá và trường tồn trong kỷ nguyên kinh tế số.

Chương trình “Unicorn Launching - Bệ phóng Kỳ Lân” của Viện Khoa học Quản trị doanh nghiệp và Kinh tế số Việt Nam (VIDEM) phối hợp với Hệ sinh thái Công nghệ Kim Nam Group dành cho các startup và SMEs Việt Nam, được kỳ vọng sẽ đồng hành cùng cộng đồng doanh nghiệp đến hết năm 2025 với mục tiêu hỗ trợ chuyển đổi số toàn diện cho ít nhất 20.000 doanh nghiệp trên toàn quốc.

Những năm trở lại đây, quy mô vốn đầu tư mạo hiểm tại Việt Nam chứng kiến sự tăng trưởng vượt bậc. Theo Báo cáo thường niên của ESP Capital và Cento Ventures, Việt Nam đã vươn lên vị trí thứ ba về tính năng động của hệ sinh thái khởi nghiệp trong số 6 quốc gia lớn nhất ASEAN, chỉ sau Indonesia và Singapore. Việt Nam đang dần trở thành điểm đến tiềm năng của các quỹ đầu tư.

Tuy nhiên, đa phần doanh nghiệp startup và SMEs tại Việt Nam lại đang gặp phải những rào cản

vô hình trong việc tiếp cận nguồn vốn, như khung pháp lý không rõ ràng, không chứng minh tính khả thi của dự án, hiệu quả kinh doanh,...

Chính vì vậy, cùng với sự phát triển nhanh chóng của hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, nhu cầu xây dựng một hệ sinh thái số hỗ trợ và ươm mầm các doanh nghiệp startup, doanh nghiệp nhỏ và vừa, tạo điều kiện nâng cao kiến thức quản trị, cập nhật thông tin toàn diện, cũng như kịp thời nắm bắt những xu hướng mới, những cơ hội hợp tác và đầu tư mới của các công ty khởi nghiệp, các nhà đầu tư trở nên cấp thiết.

Theo đại diện VIDEM, đây là lý do chương trình “Unicorn Launching- Bệ phóng Kỳ Lân” ra đời, hỗ trợ thúc đẩy cộng đồng doanh nghiệp phát triển toàn diện, sẵn sàng về mọi mặt để bút phá kinh doanh trong kỷ nguyên công nghệ số. Chương trình được kỳ vọng sẽ là giải pháp toàn diện giúp doanh nghiệp hồi sinh, tăng trưởng, phát triển bút phá và trường tồn trong kỷ nguyên kinh tế số.

Unicorn Launching bao gồm hệ sinh thái số hỗ trợ và ươm mầm các doanh nghiệp startup, doanh nghiệp nhỏ và vừa, tạo điều kiện nâng cao kiến thức quản trị, cập nhật thông tin toàn diện, kịp thời nắm bắt những xu hướng mới, những cơ hội hợp tác và đầu tư mới từ các nhà đầu tư, quỹ đầu tư trong và ngoài nước.

Đích đến cuối cùng của chương trình là hỗ trợ chuyển đổi số toàn diện các mô hình kinh doanh, từ Doanh nghiệp truyền thống đến các doanh nghiệp ứng dụng công nghệ số, doanh nghiệp ICT và doanh

nghiệp đặc thù, cộng hưởng tạo nên trục kinh tế số vững mạnh, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế chung của toàn xã hội.

Khi tham dự chương trình, các doanh nghiệp sẽ có cơ hội được tư vấn và hỗ trợ hoàn thiện hệ thống pháp lý, nhân sự, tài chính, sale và marketing. Bên cạnh đó, các doanh nghiệp cũng được đào tạo và huấn luyện bài bản về vốn, tài chính, quản trị, bán hàng; tài trợ các nền tảng công nghệ giúp doanh nghiệp chuyển đổi toàn bộ hệ thống lên môi trường số; Tài trợ vốn ngắn hạn và dài hạn cho các hoạt động kinh doanh.

Để triển khai chương trình trên cả nước, VIDEM sẽ phối hợp cùng Hiệp hội doanh nghiệp các tỉnh và thành phố để tìm hiểu, thẩm định, đồng thời, tài trợ cho các doanh nghiệp hội viên có dự án tiềm năng. Đặc biệt, toàn bộ quá trình doanh nghiệp tham gia Unicorn Launching sẽ có sự đồng hành của Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam, Hiệp hội doanh nghiệp các tỉnh thành phố trên cả nước, cùng đội ngũ các chuyên gia kinh tế tài chính hàng đầu Việt Nam.

Ông Nguyễn Kim Hùng, Quyền Viện trưởng VIDEM, cho biết, “chương trình lấy cảm hứng từ “Kỳ lân” để nói về những kỳ tích mà một doanh nghiệp bất kỳ có thể đạt được trong thời gian ngắn với sự đồng hành hỗ trợ của tất cả các nguồn lực mà chúng tôi huy động. Unicorn Launching là động lực, bộ phận

cho tinh thần doanh nhân doanh nghiệp Việt Nam trong kỷ nguyên công nghệ số”.

Thông qua chương trình, VIDEM mong muốn tìm kiếm được những mô hình kinh doanh có khả năng tăng trưởng tốt, có giá trị lõi và thực sự giải quyết được những vấn đề lớn của thị trường. Từ đó, đội ngũ chuyên gia đa ngành cùng các nguồn lực xã hội từ trung ương đến địa phương sẽ thúc đẩy, triển khai, bảo trợ hoạt động và tìm kiếm nguồn vốn đầu tư trong giai đoạn phát triển nóng của mô hình kinh doanh đó.

Ngoài ra, chương trình cũng sẽ bảo trợ về mặt pháp lý để đảm bảo những mô hình kinh doanh mới... Ví dụ các doanh nghiệp có thể thực hiện mô hình đó mà không bị vi phạm bản quyền, vi phạm vào những điều mà luật pháp chưa theo kịp, đảm bảo việc kinh doanh phù hợp với quy định và nằm trong khuôn khổ pháp luật Việt Nam.

Trong số các doanh nghiệp tham gia chương trình, sẽ có những đơn vị chưa đủ tiêu chí để nhận các gói hỗ trợ. Tuy nhiên, ông Hùng cho rằng thông qua quá trình trao đổi, gặp gỡ và thẩm định, đội ngũ chuyên gia chương trình sẽ phân tích từng lớp mô hình kinh doanh của các doanh nghiệp để nhận diện các điểm mạnh-yếu với góc nhìn đa chiều, từ đó biết cách cấu trúc lại doanh nghiệp và mô hình kinh doanh chuẩn mực hơn./.

Nhằm hỗ trợ cho các doanh nghiệp tiếp cận và sử dụng các nền tảng số xuất sắc, có uy tín với những ưu đãi, Bộ Thông tin và Truyền thông cũng đã triển khai Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa chuyển đổi số (SMEdx).

Trong năm 2022, số lượng các doanh nghiệp nhỏ và vừa sử dụng nền tảng số SMEdx tăng 481% so với năm 2021, đạt 256% so với kế hoạch đã đề ra. Ước tính năm 2022, đã có khoảng 650.000 doanh nghiệp nhỏ và vừa được tiếp cận và trải nghiệm các nền tảng số Make in Viet Nam xuất sắc do Chương trình SMEdx tuyển chọn và có 77.000 doanh nghiệp chính thức sử dụng các nền tảng số.

Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Ngô Thị Minh chủ trì hội thảo.

CƠ CHẾ ĐỂ ĐÁNH GIÁ TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐỔI MỚI SÁNG TẠO, KHỞI NGHIỆP

Vneconomy.vn - Bộ tiêu chí đánh giá cơ sở giáo dục đại học khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo được kỳ vọng sẽ là cơ chế quan trọng để đánh giá, ghi nhận nỗ lực và kết quả của các cơ sở giáo dục đại học trong hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp...

Tại hội thảo về Bộ tiêu chí đánh giá cơ sở giáo dục đại học khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo do Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức vào ngày 29/12/2022, Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Ngô Thị Minh đã nhấn mạnh tầm quan trọng của việc xây dựng và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo ở các cơ sở giáo dục đại học. Thứ trưởng cho rằng, các trường đại học cần thể hiện sự tiên phong thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp thông qua trang bị kiến thức, kỹ năng, trải nghiệm và truyền cảm hứng cho sinh viên.

Bộ tiêu chí đánh giá cơ sở giáo dục đại học khởi

niệp, đổi mới sáng tạo được kỳ vọng sẽ là cơ chế quan trọng để đánh giá, ghi nhận nỗ lực và kết quả của các cơ sở giáo dục đại học trong hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp. Giúp các cơ sở giáo dục đại học tự đánh giá các hoạt động khởi sáng tạo của đơn vị mình, qua đó, định hướng và triển khai tốt hoạt động thúc đẩy khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, góp phần nâng cao uy tín, vị thế nhà trường.

Bộ tiêu chí cũng giúp cơ quan quản lý nhà nước đánh giá kết quả và tác động của các cơ chế, chính sách đối với các hoạt động hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, từ đó, tiếp tục nghiên cứu,

tham mưu sửa đổi, bổ sung và ban hành các chính sách bảo đảm hiệu lực, hiệu quả hơn. Đồng thời, nó sẽ hỗ trợ các bộ, ngành, cơ quan quản lý nhà nước và các địa phương đặt hàng, giao nhiệm vụ cho các cơ sở giáo dục đại học trong việc nghiên cứu tham mưu hoàn thiện cơ chế, chính sách hỗ trợ khởi nghiệp và tổ chức triển khai các hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp, phát triển các đề tài nghiên cứu, các dự án của các bộ, ngành, địa phương. Bộ tiêu chí còn hướng tới hỗ trợ các nhà quản lý giáo dục, giáo viên các trường phổ thông, học sinh và các bậc phụ huynh tham khảo trong công tác tư vấn nghề nghiệp, việc làm và hỗ trợ khởi nghiệp. Theo đại diện Vụ Giáo dục chính trị và Công tác học sinh sinh viên, việc xây dựng bộ tiêu chí để đánh giá một cách tổng quan các nỗ lực của cơ sở giáo dục đại học

bao gồm: cơ chế, chính sách, công tác quản lý, phát triển bộ phận chuyên trách, đội ngũ đào tạo, thúc đẩy khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo và lồng ghép khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo vào hoạt động nghiên cứu - phát triển, đào tạo, ươm tạo, kết nối các nguồn lực trong và ngoài trường bao gồm cả nguồn lực quốc tế, tạo ra môi trường thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo trong giảng viên, sinh viên.

Hội thảo ghi nhận ý kiến thống nhất cao của đại diện lãnh đạo các cơ sở giáo dục đại học đối với chủ trương ban hành bộ tiêu chí. Các đại biểu dành nhiều thời gian để góp ý chi tiết về các nội dung trong dự thảo, nhằm đảm bảo tính khả thi, đồng bộ, phù hợp hơn với thực tiễn. Trong đó, nhiều ý kiến nhấn mạnh sự cần thiết nên có cơ chế khuyến khích các cơ sở giáo dục đại học triển khai thí điểm./.

Theo đó, Bộ tiêu chí gồm 6 nhóm, với 33 tiêu chí. 6 nhóm tiêu chí gồm: Cơ chế, chính sách thúc đẩy khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo; Hoạt động thông tin, truyền thông; Hỗ trợ đào tạo khởi nghiệp; Tạo môi trường hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp; Hỗ trợ nguồn kinh phí cho hoạt động khởi nghiệp; Tác động xã hội, cộng đồng.

Diễn đàn Khởi nghiệp quốc tế về mô hình kinh doanh tuần hoàn trong khởi nghiệp tạo tác động.

“NGƯỜI THẮP LỬA” CẦN ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Diendandoanhngghiep.vn - Ở độ tuổi 20, Chương trình Khởi nghiệp quốc gia đang rất cần đổi mới nội dung, cách thức triển khai để tiếp tục phát huy vai trò “người thổi lửa” trong các hoạt động thúc đẩy khởi nghiệp.

Chương trình Khởi nghiệp quốc gia do Tạp chí Diễn đàn Doanh nghiệp triển khai trong những năm qua đóng vai trò như một cơ quan điều phối các nguồn lực hợp tác để hỗ trợ cộng đồng khởi nghiệp Việt Nam. Cũng ở vai trò này, Chương trình đã tham gia đóng góp xây dựng cơ chế chính sách cho môi trường khởi nghiệp thông qua kết nối xây dựng hệ sinh thái.

Giữ vai trò điều phối

Tháng 5/2022, lần đầu tiên, VCCI cùng với Bộ Khoa học và Công nghệ, Ủy ban Nhân dân tỉnh Quảng Ninh tổ chức Diễn đàn Khởi nghiệp cấp cao tại TP.Hạ Long. Khách mời tham dự diễn đàn rất đặc

biệt, chỉ là lãnh đạo ủy ban nhân dân các tỉnh/thành phố. Tại diễn đàn, rất nhiều lãnh đạo tỉnh/thành phát biểu rằng, địa phương của họ rất muốn xây dựng một hệ sinh thái khởi nghiệp nhưng không biết bắt đầu từ đâu?

Sau diễn đàn, chương trình Khởi nghiệp quốc gia với sự hỗ trợ chuyên môn từ Hội đồng Cố vấn Khởi nghiệp Đổi mới sáng tạo quốc gia - VSMA đã hợp tác, phối hợp với một số địa phương để hỗ trợ xây dựng và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp cho một số tỉnh miền Trung cũng như thúc đẩy hoạt động kết nối theo tinh thần của khởi nghiệp đổi mới sáng tạo mở. Với việc trở thành thành viên của Mạng lưới

Khởi nghiệp Toàn cầu (Global Entrepreneurship Network - EWC), Chương trình Khởi nghiệp quốc gia, từ nhiều năm nay, đã trở thành đầu mối để tuyển chọn và tổ chức chung kết tại Việt Nam để chọn ra quán quân tham dự ở đấu trường quốc tế. Hằng năm, Cuộc thi Cúp Khởi nghiệp toàn cầu (Entrepreneurship World Cup) ở Việt Nam đã chọn ra quán quân, đại diện cho nước ta tham gia ở đấu trường quốc tế.

Chương trình Phát triển Dự án Khởi nghiệp quốc gia những năm vừa qua tiếp tục thu hút được sự tham gia đồng đảo của các doanh nghiệp trẻ, doanh nghiệp khởi nghiệp, thanh niên, sinh viên được tuyển chọn từ các cuộc thi trên toàn quốc gửi về Ban tổ chức. Các dự án khởi nghiệp được chuyên gia đánh giá cao về tính khả thi, giải quyết được nỗi đau của khách hàng, khả năng thương mại hóa sản phẩm... Năm 2022, tiếp tục khẳng định sự nỗ lực Ban tổ chức Chương trình Khởi nghiệp quốc gia trong suốt 3 năm qua về việc đẩy mạnh hợp tác quốc tế thông qua phối hợp với Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP Việt Nam). Hai bên cùng triển khai các hoạt động đào tạo về kinh doanh liên chính, khởi nghiệp tạo tác động hướng đến phát triển bền vững cho doanh nghiệp khởi nghiệp.

Cần đổi mới nội dung

Khởi nghiệp, đặc biệt là khởi nghiệp sáng tạo trong năm 2023, cũng sẽ gặp nhiều thách thức khi chứng kiến sự sụt giảm trên toàn cầu và ở khu vực Đông Nam Á về dòng vốn đầu tư mạo hiểm. Nền kinh tế nước ta trong việc kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô và đáp ứng nhu cầu về vốn và nguồn lực cho phát triển. Những thách thức này đặt ra yêu cầu cần đổi mới hơn nữa các hoạt động động hỗ trợ khởi nghiệp.

Trong giai đoạn tiếp theo, Chương trình đã xác định được mục tiêu kiên trì giữ vững vai trò cơ quan điều phối, kết nối các nguồn lực để hỗ trợ phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp quốc gia từ hỗ trợ chính

sách, đến hệ sinh thái địa phương, hỗ trợ các nguồn lực cho các trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp, kết nối các nguồn lực quốc tế...

Đánh giá về hiệu quả hoạt động, ông Nguyễn Đức Hiền, Phó Trưởng Ban Kinh tế Trung ương cho biết: Chương trình Khởi nghiệp quốc gia đã góp phần xây dựng và hoàn thiện hệ sinh thái khởi nghiệp; đóng góp nhiều ý kiến quan trọng, thiết thực trong việc xây dựng và hoàn thiện chính sách tạo môi trường pháp lý cho khởi nghiệp sáng tạo và hệ sinh thái đổi mới sáng tạo. Từ khi Chương trình được triển khai đến nay, hoạt động khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo đã được triển khai mạnh mẽ với những sản phẩm công nghệ, nền tảng công nghệ mang lại giá trị hữu ích cho cuộc sống.

“Ban Kinh tế Trung ương đề nghị các hoạt động của Chương trình tiếp tục đổi mới về nội dung, hình thức tổ chức, gắn với thực tiễn, qua đó thúc đẩy cộng đồng doanh nghiệp, doanh nhân cùng tăng tốc khởi nghiệp sáng tạo gắn với mục tiêu phát triển kinh tế đất nước nhanh và bền vững”, ông Nguyễn Đức Hiền nhấn mạnh, đồng thời khẳng định: Ban Kinh tế Trung ương cam kết đồng hành cùng với Chương trình, kịp thời phối hợp với ban bộ ngành trung ương và địa phương có các kiến nghị tham mưu, đề xuất với Bộ Chính trị, Ban Bí thư về các chủ trương, chính sách thúc đẩy khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo quốc gia.../.

NĂM 2023: STARTUP ĐÔNG NAM Á SẼ KHÓ GỌI VỐN TỪ QUỸ ĐẦU TƯ MẠO HIỂM

Diendandoanhngiep - Các quỹ đầu tư mạo hiểm ngày càng thận trọng hơn trong việc rót vốn vào các startup tại Đông Nam Á. Trong bối cảnh nền kinh tế vĩ mô toàn cầu đang gặp nhiều vấn đề như lạm phát, tăng lãi suất,...

Jeffrey Joe, đồng sáng lập và đối tác quản lý tại Alpha JWC Ventures có trụ sở tại Indonesia, cho biết: “Điều quan trọng nhất cần chú ý trong năm 2023 là cách các công ty khởi nghiệp sẽ phát triển và bảo vệ giá trị của mình trong môi trường đầy thách thức”.

Theo dữ liệu từ Công ty Crunchbase, trong 3 quý đầu năm 2022, tổng số vốn đầu tư mạo hiểm mà các công ty khởi nghiệp trên toàn cầu huy động được là 369 tỷ USD, thấp hơn nhiều so với con số kỷ lục 680 tỷ USD của cả năm 2021. Tuy nhiên, năm 2021, vốn đầu tư mạo hiểm được thực hiện chỉ tăng 98% so với năm 2020. Gavin Teo, đối tác của Altara Ventures từng nhận định: “Chúng tôi quan sát thấy số lượng hợp đồng đầu tư mạo hiểm ở khu vực Đông Nam Á đã tăng 25 - 30% trong năm nay, chủ yếu đến từ Indonesia và tập trung ở giai đoạn series B+, ít hơn ở giai đoạn hạt giống và series A”.

Vốn hóa của các startup công nghệ Đông Nam Á cũng đã giảm đáng kể từ khi niêm yết cổ phiếu. Đơn cử, vốn hóa của công ty thương mại điện tử khổng lồ Sea (Singapore) - công ty mẹ của Shopee, hiện đang niêm yết tại sàn chứng khoán New York (Mỹ) - đã giảm từ hơn 200 tỷ USD vào cuối năm ngoái xuống chỉ còn khoảng 30 tỷ USD. Mức định giá 400 nghìn tỷ rupiah (28 tỷ USD) của GoTo đã giảm hơn 75% kể từ khi lên sàn ở Jakarta vào tháng 4, trong khi, Grab đã mất 69% so với mức định giá ban đầu khoảng 40 tỷ USD kể từ khi ra mắt vào tháng 12/2021.

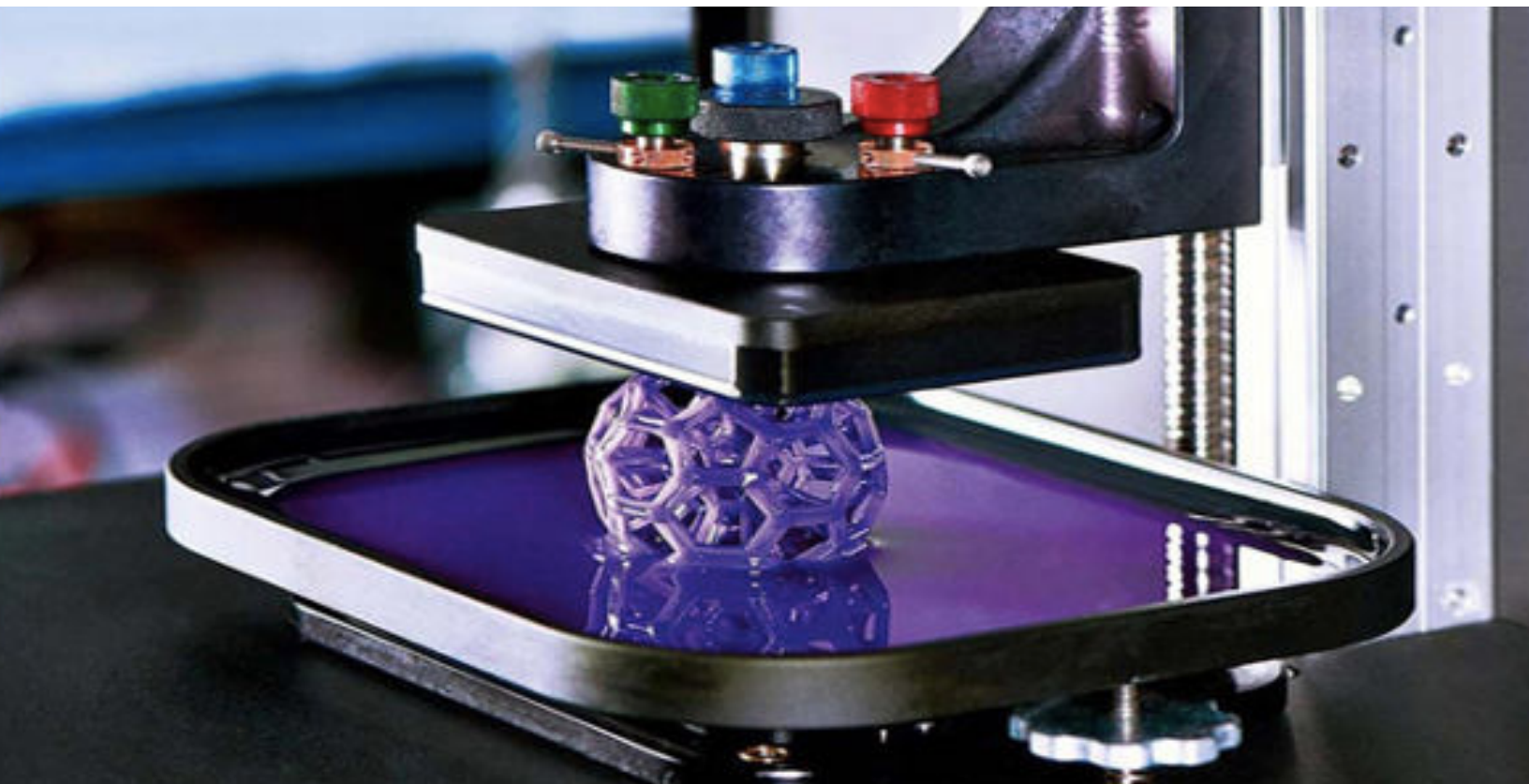
Theo dữ liệu từ nền tảng dữ liệu thị trường tư nhân PitchBook, các quỹ đầu tư mạo hiểm đã huy động thành công 151 tỷ USD trong ba quý đầu năm

2022, vượt quá bất kỳ khoản huy động vốn cả năm nào trước đó. Tuy nhiên, Sequoia Đông Nam Á đã huy động được 850 triệu USD vào tháng 6, East Ventures đã huy động được 550 triệu USD trong tháng 7, còn Insignia Ventures Partners đã huy động được 516 triệu USD trong tháng 8.

“Chúng tôi có thể chủ động và tích cực trong việc triển khai vốn đầu tư mạo hiểm, nhưng định giá của các startup và doanh nghiệp ở mức nào mới là điều quan trọng”, Jeffrey Joe của Alpha JWC Ventures chia sẻ. Một số lĩnh vực như thương mại điện tử nhanh đã chứng kiến nhiều thương vụ đầu tư cũng như các startup sụp đổ. Đơn cử, startup thương mại nhanh Bananas của Indonesia đã thông báo vào tháng 10 rằng ngừng hoạt động kinh doanh cửa hàng tạp hóa điện tử sau khi những biến động của nền kinh tế vĩ mô.

Startup tạp hóa điện tử HappyFresh có trụ sở tại Indonesia cũng ngừng hoạt động tại Malaysia sau 7 năm, trong khi Grab ngừng dịch vụ thương mại nhanh GrabMart Kilat tại Indonesia. Trên bình diện quốc tế, một số startup như Gopuff, Gorillas, Jiffy, Getir, Zapp và Buyk đã tuyên bố đóng cửa, thay đổi chiến lược hoặc sa thải nhân viên.

Teo của Altara Ventures cho biết: “Mô hình thương mại nhanh trong 15 phút ở Đông Nam Á rất khó khăn vì tính kinh tế đơn vị rất tiêu cực. Kích thước giỏ hàng và quy mô đơn đặt hàng khá nhỏ”. Với dòng tiền đang bị cuốn đi, ngày càng rõ ràng hơn những công ty nào chưa sẵn sàng cho môi trường đầy thách thức, Tan của Insignia nhận định./.

3D CUBE - DỰ ÁN MANG HƠI THỞ NGƯỜI VIỆT

In 3D hay còn gọi là công nghệ gia công bồi đắp vật liệu, là một chuỗi kết hợp các công đoạn khác nhau để tạo ra một vật thể ba chiều. Trong In 3D, các lớp vật liệu được đắp chồng lên nhau và được định dạng dưới sự kiểm soát của máy tính để tạo ra vật thể. Các đối tượng này có thể có hình dạng bất kỳ, và được tạo ra từ một mô hình 3D hoặc các nguồn dữ liệu điện tử khác. Máy In 3D là một loại robot công nghiệp, với nhiều công nghệ khác nhau, như in li-tô lập thể (STL) hay mô hình hoá lắng đọng nóng chảy (FDM).

Do đó, không giống một quy trình gia công loại bỏ vật liệu thông thường, In 3D sản xuất đắp dần một đối tượng ba chiều từ mô hình thiết kế có sự hỗ trợ của phần mềm máy tính (AutoCAD) hoặc là các tập tin AMF, thường bằng cách thêm vật liệu theo từng lớp.

Công nghệ in 3D hiện đang phát triển nhanh chóng trên thế giới. Với công nghệ này, nhà sản xuất có thể tùy chỉnh theo những gì họ cần một cách nhanh chóng, in lại các bộ phận để thay thế một cách dễ dàng.

Với những lợi ích mang lại (tạo ra chuỗi giá trị xuyên suốt từ sản xuất đến lưu kho, sử dụng sản phẩm và dịch vụ; tiết kiệm nguyên/vật liệu, năng lượng; quy trình sản xuất ngắn gọn cho ra các sản phẩm tùy chỉnh kể cả những sản phẩm có cấu trúc phức tạp...), công nghệ in 3D đang ngày càng được ứng dụng rộng rãi trong nhiều lĩnh vực với tốc độ tăng trưởng hàng năm lên đến gần 30%.

Ở Việt Nam, một công ty khởi nghiệp dù ra đời chưa lâu nhưng đã khẳng định uy tín trên thị trường, đó là Công tin 3D Cube do Hà Văn Huy, một chàng trai trẻ 9X cùng hai thành viên khác sáng lập.

Ý tưởng ra đời

Khởi nghiệp vốn vụn chỉ từ vài trăm triệu đồng với 3 thành viên, 3D Cube là một trong những doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo trong lĩnh vực rất mới mẻ tại Việt Nam. Chia sẻ về ý tưởng ra đời của 3D Cube, Huy cho biết: “Dự án xuất phát từ một ý tưởng của Phan Thanh Bình - một trong những thành viên sáng lập của 3D Cube (vốn là người đã khởi nghiệp thành công với một công ty chuyên về thiết bị chiếu sáng - Tab Lighting) khi nhìn thấy những cột đèn rất khác biệt được nhập khẩu từ Hoa Kỳ trong khuôn khổ một dự án khu vui chơi giải trí có tên là Công viên châu Á tại Đà Nẵng. Bình cảm thấy bị thu hút đặc biệt bởi kiến trúc cột đèn và tính thẩm mỹ độc đáo. Ý nghĩ đầu tiên của Bình là tại sao Hoa Kỳ có những cột đèn này mà Việt Nam lại không có? Thay vì nhập khẩu những cột đèn này thì tại sao Việt Nam lại không sản xuất ra nó?”

Với quyết tâm phải sản xuất ra được cột đèn như vậy, Bình cùng mình và Nguyễn Văn Hoan - một cựu sinh viên Trường Đại học Công nghệ (Đại học Quốc gia Hà Nội), người từng đoạt hai Huy chương vàng Triển lãm sáng tạo khoa học công nghệ trẻ châu Á năm 2014 và 2016 ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, đã tự dựng lại bản vẽ và muốn “in” những ý tưởng đó ra thành sản phẩm thật. Để làm được điều này, họ cần phải có máy in 3D. Và như thế, ý tưởng sản xuất máy in 3D được ra đời”.

Hà Văn Huy - chàng cựu sinh viên Trường Đại học Điện lực, Đội trưởng của Câu lạc bộ Robocon của Trường tham dự cuộc thi Sáng tạo Robot Việt Nam 2016, cho biết: “Để có ý tưởng và bắt đầu công việc chế tạo, chúng mình đã nghiên cứu rất nhiều, trước tiên phải làm chủ công nghệ in 3D, sau đó phải thử nghiệm, chế tạo và lắp ráp. Khó khăn thì rất nhiều, thứ nhất phải tìm được nguyên vật liệu có ở trong nước, nhưng phải tốt và đáp ứng yêu cầu kỹ thuật. Tiếp theo phải tính toán toàn bộ thông số kỹ thuật để tạo ra máy in 3D hoạt động trơn tru, tối ưu.

Cuối cùng phải lắp “bộ não” cho máy... Trước đó, máy móc này rất phụ thuộc vào thị trường nước ngoài. Ngoài công nghệ in về sợi nhựa, máy có thể ứng dụng in bê tông hay in thép, in kim loại phục vụ cho những ngành kinh tế khác nhau”.

Hà Văn Huy - một trong ba thành viên sáng lập 3D Cube.

Xuất phát điểm đều là những người đam mê công nghệ, cả nhóm bắt tay nghiên cứu chế tạo máy in 3D. Lúc đầu là những bản vẽ thiết kế sơ bộ, qua nhiều lần chỉnh sửa, lắp ráp, “đập đi xây lại”, tháng 3/2019 chiếc máy in 3D đầu tiên của Cube đã ra đời. Điều đặc biệt ở chiếc máy in này là 80% linh kiện sản xuất là hàng nội địa, chỉ khoảng 20% phải nhập khẩu từ nước ngoài.

Có dịp được tham quan xưởng sản xuất máy in của Công ty 3D Cube, nơi Hà Văn Huy và các cộng sự nghiên cứu và sản xuất, chúng tôi nhìn thấy những chiếc máy in 3D hoạt động liên tục. Với những sản phẩm không đòi hỏi quá nhiều chi tiết, có thể chưa mất 1 giờ đồng hồ để máy in cho ra sản phẩm, nhưng với những sản phẩm đòi hỏi chi tiết và độ tinh xảo cao, cần những chiếc máy tiên tiến hơn và cũng mất hàng giờ đồng hồ, thậm chí là cả ngày để tạo ra.

Bắt đầu hành trình khởi nghiệp vào tuổi 23, chàng trai đã chọn lĩnh vực tự động hóa làm con đường đi cho mình mà có thể chủ động nghiên cứu, thiết kế và sản xuất những chiếc máy in 3D mang thương hiệu Việt.

Với câu hỏi: “Đối với thế giới, công nghệ In 3D không phải mới, xuất hiện từ những năm 80 của Thế kỷ 20. Để vượt qua khó khăn tại thị trường Việt Nam là giá thành và tính ứng dụng cũng chưa nhiều, quan điểm của Huy như thế nào?”, Huy chia sẻ: “Vấn đề trên đúng so với khoảng 2 năm trước khi có ít doanh nghiệp làm in 3D ở Việt Nam, máy móc đều phải nhập ngoại, hơn nữa giá nguyên vật liệu sản xuất ra cho máy in 3D là các sợi nhựa (PLA, ABS...) vẫn còn cao. Tuy nhiên, đến thời điểm này, sự phát triển và ứng dụng 3D vào cuộc sống rất nhiều, đồng nghĩa với việc xuất hiện càng nhiều doanh nghiệp về in 3D khiến giá thành cũng giảm. Về nguyên vật liệu sợi nhựa cũng dồi dào, rẻ hơn rất nhiều so với trước, vì thế sử dụng in 3D tạo ra sản phẩm rẻ và nhanh hơn rất nhiều so với các phương pháp truyền thống như công nghệ CNC, tạo mẫu bằng thủ công”.

Những tín hiệu tích cực từ thị trường

Bất kỳ một sản phẩm hay giải pháp nào, hiệu quả của nó chỉ được khẳng định khi được thị trường sử dụng và nhận thấy hiệu quả sau khi ứng dụng thực tế, với 3D Cube cũng vậy.

Một sản phẩm mới đây có tên “Holo connct” do công ty công nghệ Holomia - một đơn vị chủ yếu nghiên cứu các ứng dụng, giải pháp về thực tế ảo sản xuất. Đầu tiên, sản phẩm sẽ được thiết kế trên phần mềm 3D và để đưa từ mô hình 3D ra sản phẩm cuối cùng thì chiếc máy in là vô cùng cần thiết. “Trước đây, các sản phẩm này được Holomia nhập từ nước ngoài phục vụ khách hàng nhưng gần đây, đơn vị đã bắt đầu nghiên cứu, thiết kế, chế tạo cho ra đời sản phẩm được cải tiến, phù hợp hơn với người dùng.

Chiếc máy in 3D vì thế cũng đã được đầu tư, lắp đặt. Việc sử dụng máy in 3D giúp cá nhân mình có góc nhìn hoàn thiện nhất về sản phẩm tạo ra. Với những sản phẩm chưa hoàn thiện cũng có thể dễ dàng phát hiện trực quan, từ đó rút kinh nghiệm để tạo ra sản phẩm ngày một thân thiện hơn với khách

hàng” - Ông Lê Minh Huân, CEO công ty cho biết. Còn với đơn vị chuyên về nội thất có tên “Indust Design”, in 3D được sử dụng nhiều trong công việc thiết kế nội thất. Đối với các sản phẩm do đơn vị nghiên cứu và thiết kế bao gồm nhiều bước và sản phẩm trang trí cũng như mô hình về không gian nội thất. Đó là lý do mà Indust Design quyết định đầu tư máy in 3D để hỗ trợ tốt nhất cho xử lý công việc hàng ngày.

“Các chi tiết sản phẩm decor trong nội thất là rất rộng, có nhiều mô hình có chi tiết rất cao mà nghệ nhân hay nghệ sỹ vẽ (artist) mất nhiều thời gian để tạo ra sản phẩm mẫu, nay đối với công nghệ trên máy in làm model 3D, ứng dụng rất tốt cho công việc này”, Nguyễn Việt Linh - đại diện công ty chia sẻ.

Holomia hay Indust Design chỉ là hai trong rất nhiều khách hàng hiện nay lựa chọn máy in 3D Cube do Hà Văn Huy và các cộng sự nghiên cứu, thiết kế chế tạo. Với lợi thế được nghiên cứu và sản xuất trong nước, ngoài sự cạnh tranh về giá thành so với hàng ngoại nhập thì việc có thể chủ động hỗ trợ các đơn vị khi gặp sự cố kỹ thuật cũng là “điểm cộng” đối với những chiếc máy in 3D do 3D Cube cung cấp. Tiếp tục nghiên cứu và cho ra đời những chiếc máy in 3D thương hiệu Việt đang là điều mà chàng trai 9X và các cộng sự theo đuổi.

Chỉ sau hơn một năm thành lập doanh nghiệp khởi nghiệp, đến nay 3D Cube đã là đối tác của những tập đoàn lớn trong nước như: Công ty cổ phần Điện Quang, Tập đoàn Vingroup, Tập đoàn Viettel, các khu công nghiệp (Bắc Thăng Long - Hà Nội, Quế Võ - Bắc Ninh, Điện Nam, Điện Ngọc - Quảng Ngãi), các doanh nghiệp FDI tại Việt Nam như: Hanwha, Premo; các công ty khuôn mẫu, công ty chuyên về nội thất, công ty Game... Hàng chục máy in 3D đã được Công ty sản xuất và bán trên khắp cả nước, với lượng khách hàng đa dạng. Không chỉ sản xuất máy in, Công ty còn trực tiếp làm dịch vụ in 3D vì nhu cầu về in các sản phẩm 3D ở thị

trường Việt Nam đang gia tăng một cách nhanh chóng bởi độ chính xác và lợi thế tiết kiệm thời gian. Sản phẩm in của 3D Cube rất đa dạng và phong phú như: các sản phẩm đúc đồng, đúc nhôm, gia công cơ khí chính xác; các chi tiết, phụ tùng của xe máy điện, các sản phẩm décor thiết kế, bức tượng, phù điêu... với độ chính xác tuyệt đối. Đặc biệt, Công ty đã có những đơn hàng đầu tiên từ Cộng hòa Pháp đặt in những chiếc cốc bằng nhựa không lồ phục vụ hoạt động sản xuất kinh doanh của họ.

“Thế hệ trẻ hãy tự tin khởi nghiệp để tạo ra các sản phẩm mang thương hiệu Việt Nam, không chỉ phục vụ cho nền công nghiệp nước nhà mà còn khẳng định trí tuệ Việt Nam trên toàn thế giới” - Hà Văn Huy

Với một lĩnh vực rất mới mẻ, 3D Cube đã không ngừng mày mò nghiên cứu và hoàn thiện sản phẩm, ban đầu chỉ là những máy in nhỏ với kích thước 200x200; đến nay Cube đã có 5 loại máy in với kích thước khác nhau nhằm đáp ứng nhu cầu đa dạng của khách hàng. Trong thời gian tới, 3D Cube tiếp tục nghiên cứu cho ra những dòng sản phẩm máy in 3D khác như dòng máy in dung dịch nhựa lỏng, kim loại, vật liệu xây dựng, gốm sứ...

Khi được hỏi: “Để chế tạo cần tính toán chuẩn xác và tối ưu hóa việc in 3D như thế nào để đảm bảo chi phí và chất lượng in. Như Huy chia sẻ, hiện nay không còn khó khăn trong việc lựa chọn nguyên vật liệu chất lượng cao cho việc sản xuất nữa, nhưng vẫn phải có tiêu chí đặt ra cho việc lựa chọn? Công nghệ in 3D được ứng dụng nhiều trong các lĩnh vực ở Việt Nam như y khoa, mỹ nghệ, thời trang, kiến trúc, cơ khí và thậm chí cả giáo dục, vậy phải nỗ lực làm sao để ứng dụng công nghệ in 3D phổ biến và rộng rãi hơn trong cuộc sống hơn nữa?”, Huy hồ hởi nói: “In 3D có rất nhiều vật liệu, riêng nhựa có nhựa PLA (nhựa sinh học) hay nhựa

ABS (nhựa hóa học)... Bên mình hướng đến sản xuất từ nhựa PLA vì đây là loại nhựa được cấu tạo từ chất hữu cơ. Có đặc tính thuận lợi cho việc in 3D hơn, hơn nữa là loại thân thiện với người dùng, trong quá trình sử dụng không có mùi và ảnh hưởng đến sức khỏe. Công ty chúng mình đã gia công rất nhiều cho các đơn vị sử dụng trực tiếp in 3D vào quá trình sản xuất của họ, ví dụ các làng nghề đúc đồng, trước đây nghệ nhân phải đắp đất làm khuôn, tạo mẫu thì nay thiết kế 3D rồi in trực tiếp ra hình đó. Có một dự án mới hoàn thiện gần đây, đó là chúng mình tạo ra một hình người hoàn chỉnh với các đặc điểm giống như thật sử dụng công nghệ in 3D, sau đó doanh nghiệp công nghệ đã tích hợp AI vào để giao tiếp như người bình thường. Mục tiêu sắp tới của chúng mình là tiếp tục lan tỏa công nghệ in 3D đến mọi ngành nghề trong đời sống kinh tế-xã hội Việt Nam”.

Để đón đầu cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0, 3D Cube không chỉ đơn thuần đáp ứng nhu cầu đa dạng của hàng triệu khách hàng, mà còn chủ động trong việc thích nghi với các công nghệ mới, công nghệ 4.0, đưa những sản phẩm 3D vào ứng dụng trong thực tiễn, hội nhập với thị trường thế giới.

Đây thực sự là những thành tích rất đáng ghi nhận của các bạn trẻ dám dấn thân vào con đường khởi nghiệp. Mặc dù phía trước còn nhiều khó khăn, nhưng với niềm đam mê công nghệ, đam mê sáng tạo, với ý chí chỉ riêng có ở người Việt Nam, 3D Cube sẽ cho ra đời nhiều sản phẩm đa dạng hơn nữa, là nguồn cảm hứng cho các bạn trẻ vững tin dấn thân vào con đường khởi nghiệp sáng tạo, góp phần tạo ra những thay đổi đột phá cho phát triển kinh tế-xã hội đất nước, với niềm tin sâu sắc rằng người Việt Nam, các doanh nghiệp Việt Nam đã chủ động, sẵn sàng đón làn sóng Cách mạng công nghiệp 4.0 đưa đất nước phát triển, hội nhập./.

Minh Phương
(tổng hợp)

CÁC CHÍNH SÁCH VÀ QUY ĐỊNH HỖ TRỢ VÀ CẢN TRỞ STARTUP CÔNG NGHỆ CỦA THÁI LAN

Các yếu tố chính của hệ sinh thái là khả năng tiếp cận tài chính, chính sách của chính phủ, nguồn nhân lực, cơ sở hạ tầng kỹ thuật số, vườn ươm và máy gia tốc. Những yếu tố này thường hoạt động tốt ở Thái Lan và hỗ trợ các công ty khởi nghiệp. Bài này giới thiệu các chính sách và quy định của chính phủ Thái Lan đã hỗ trợ cũng như gây cản trở sự phát triển của các startup công nghệ.

Kể từ năm 2016, chính phủ Thái Lan đã hỗ trợ tích cực để thúc đẩy một hệ sinh thái khởi nghiệp mạnh mẽ. Ủy ban Khởi nghiệp Quốc gia (NSC) được thành lập với sự tham gia của đại diện chính phủ và các doanh nghiệp tư nhân với nhiệm vụ hoạch định chương trình phát triển khởi nghiệp. Các nhóm công tác được thành lập về nhận thức và truyền thông, cơ sở hạ tầng, ươm tạo và khuyến nghị chính sách. Ngoài ra, NSC đã soạn thảo và tổ chức các cuộc thảo luận về Đạo luật Khởi nghiệp, đạo luật này sẽ cung cấp khung pháp lý cho các bên liên quan trong hệ sinh thái. Đạo luật này có thể thay đổi bộ mặt nghiên cứu và đổi mới sáng tạo ở Thái Lan vì nó sẽ giúp các nhà nghiên cứu thương mại hóa những đổi mới sáng tạo của họ.

Các quy định khác, chẳng hạn như thị thực SMART dành cho tài năng công nghệ nước ngoài, miễn thuế thu nhập trong 5 năm và ưu đãi thuế cho các nhà đầu tư thiên thần, có hiệu lực vào năm 2018. Ngân hàng Thái Lan cũng đã đưa ra một

sandbox quy định cho ngành fintech để thử nghiệm quy định mới.

Startup Thailand 2016 của chính phủ là một sự kiện quan trọng nhằm nâng cao nhận thức và hỗ trợ kết nối mạng lưới trong xã hội Thái Lan. Nhiều cơ quan chính phủ đã khởi xướng các chương trình ươm tạo và tăng tốc, chẳng hạn như Chương trình tăng tốc của Cơ quan Xúc tiến Kinh tế Kỹ thuật số (DEPA) và Liên đoàn Khởi nghiệp Thái Lan. Chính phủ cũng đã phân bổ kinh phí để hỗ trợ không gian làm việc chung tại các trường đại học công lập và trên các tài sản khác của chính phủ. Ngoài ra, các khoản tài trợ nghiên cứu và giải thưởng cạnh tranh có sẵn như một nguồn vốn cho giai đoạn tiền hạt giống. Các chương trình này của chính phủ có những ưu điểm và nhược điểm, như Sukpanich và Juasrikul (2019) đã lưu ý và được tóm tắt trong Bảng 1.

Một số quy định trước đó là không thực tế. Ví dụ: ưu đãi thuế dành cho các nhà đầu tư thiên thần, kể từ khi ngừng hoạt động, đã cung cấp khoản khấu trừ thuế thu nhập cá nhân cho các khoản đầu tư vào các công ty khởi nghiệp lên tới 100.000 Bath. Tuy nhiên, kế hoạch này không hấp dẫn lắm vì trần thấp. Hơn nữa, lợi ích của các quy định thuế hiện hành khác có thể bị hạn chế. Ví dụ, các công ty khởi nghiệp được miễn thuế thu nhập doanh nghiệp trong 5 năm đầu hoạt động, nhưng hầu hết các công ty khởi nghiệp không tạo ra lợi nhuận trong những năm này. Hơn nữa, một số luật và quy định hạn chế và

một số khác không khuyến khích các công ty khởi nghiệp hoặc nhà đầu tư nước ngoài đến Thái Lan.

Đầu tiên, các công ty khởi nghiệp không được phép phát hành các khoản vay chuyển đổi. Thứ hai, không có quy định nào về việc trao quyền cổ phiếu, điều này sẽ cho phép những người sáng lập phân phối cổ phiếu của họ theo thời gian. Thứ ba, các quy định không cho phép các công ty thiết lập các

chương trình lựa chọn cổ phiếu cho nhân viên để có thể hỗ trợ các công ty khởi nghiệp tuyển dụng và giữ chân nguồn nhân lực tài năng. Thứ tư, các công ty khởi nghiệp đăng ký tại Thái Lan phải nộp thuế đầu tư khi nhận được khoản đầu tư. Cuối cùng, tất cả các tài liệu pháp lý ở Thái Lan được viết bằng tiếng Thái, phải được dịch sang tiếng Anh cho các nhà đầu tư nước ngoài.

Bảng 1. Thuận lợi và khó khăn của các quy định và chính sách hỗ trợ khởi nghiệp Thái Lan.

Quy định, chính sách	Ưu điểm	Nhược điểm
Nâng cao nhận thức và các mối quan hệ công chúng	<ul style="list-style-type: none"> • Cung cấp thông tin và tạo niềm đam mê thông qua các hình mẫu • Giúp mở rộng thị trường cho các sản phẩm và dịch vụ khởi nghiệp • Tạo ra xã hội và văn hóa khởi nghiệp 	<ul style="list-style-type: none"> • Đưa ra các thông điệp khác nhau về định nghĩa và cách hiểu về khởi nghiệp • Tập trung vào các sự kiện không mang lại nhiều lợi ích cho các công ty khởi nghiệp
Ưu đãi về thuế cho các nhà đầu tư thiên thần và công ty khởi nghiệp	<ul style="list-style-type: none"> • Thúc đẩy nhiều nhà đầu tư thiên thần hơn vào hệ sinh thái khởi nghiệp • Thêm quỹ hạt giống cho các công ty khởi nghiệp • Khuyến khích các công ty khởi nghiệp đăng ký kinh doanh tại Thái Lan 	<ul style="list-style-type: none"> • Đặc quyền về thuế không hấp dẫn đối với đầu tư của các nhà đầu tư thiên thần • Đặc quyền về thuế doanh nghiệp không thiết thực và hấp dẫn cho các công ty khởi nghiệp
Các cuộc thi tài trợ và giải thưởng	<ul style="list-style-type: none"> • Cung cấp quỹ hạt giống để phát triển • Xây dựng hệ sinh thái thông qua các hoạt động cạnh tranh 	<ul style="list-style-type: none"> • Khuyến khích những thợ săn tiền thưởng giỏi quảng cáo chiêu hàng nhưng chưa bao giờ triển khai hoạt động kinh doanh khởi nghiệp của họ
Các chương trình ươm tạo và tăng tốc	<ul style="list-style-type: none"> • Cung cấp kiến thức và công cụ cho các công ty khởi nghiệp • Xây dựng mạng lưới khởi nghiệp cho tương lai cộng tác on 	<ul style="list-style-type: none"> • Quá nhiều chương trình đào tạo chồng chéo • Người hướng dẫn quốc tế có thể không hiểu bối cảnh của Thái Lan • Thiếu kiến thức sâu về các ngành cụ thể

Nguồn: Sukpanich và Juasrikul (2019).

Trong lĩnh vực công nghệ sạch, Bộ Năng lượng đã đưa ra hai kế hoạch lớn: Quy hoạch phát triển điện lực 2016–2036 đưa ra các chính sách đầu tư ưu tiên các công nghệ tiết kiệm năng lượng và các nguồn tái tạo như sinh khối, khí sinh học, năng lượng mặt trời và năng lượng gió. Ngoài ra, Kế hoạch Phát triển Năng lượng Thay thế 2016-2036 khuyến khích các sản phẩm thay thế cho sản xuất điện từ khí đốt tự nhiên, tập trung vào các lựa chọn thay thế này. Các kế hoạch có thể tạo cơ hội cho các công ty khởi nghiệp công nghệ sạch, mặc dù họ không được hưởng lợi nhiều từ chính sách này trong những năm đầu.

Cơ quan Phát triển Khoa học và Công nghệ Quốc gia (NSTDA) hỗ trợ các công ty khởi nghiệp công nghệ sạch bằng cách cung cấp các khoản tài trợ cho R&D cũng như hỗ trợ các nhà nghiên cứu với các công ty khởi nghiệp để giải quyết các vấn đề công nghệ cụ thể. NSTDA cũng là đối tác trong Chương trình Công nghệ sạch dành cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa của Quỹ Môi trường Toàn cầu và Tổ chức Phát triển Công nghiệp của Liên hợp quốc. Chương trình này thúc đẩy các đổi mới công nghệ sạch để hỗ trợ sử dụng năng lượng và nước hiệu quả, xử lý rác thải, năng lượng tái tạo, công trình xanh và giao thông xanh. Chương trình cung cấp hỗ trợ ươm tạo và cố vấn từ các chuyên gia trong các lĩnh vực năng lượng sạch và tổ chức một cuộc thi thuyết trình. Bộ Năng lượng đã hợp tác với Đại học Kasetsart và Đại học Burapha để tiến hành nghiên cứu về nhiên liệu sinh học từ tảo.

Các công ty khởi nghiệp được Cơ quan Đổi mới Quốc gia (NIA) liệt kê là các công ty đổi mới sáng tạo được hưởng lợi từ việc mua sắm của chính phủ. Các công ty khởi nghiệp cũng thường xuyên được kêu gọi cung cấp dịch vụ cho các yêu cầu về môi trường mà các công ty khác phải đáp ứng. Ví dụ, nước thải phải được xử lý trước khi thải ra ngoài và chính phủ cung cấp danh sách các công ty được

phép cung cấp dịch vụ xử lý nước. Các công ty khởi nghiệp trong danh sách này được hưởng lợi từ nhu cầu về dịch vụ của họ.

Trong edtech, các công ty khởi nghiệp không gặp phải các rào cản pháp lý cụ thể, mặc dù họ phải đàm phán về các hệ thống mua sắm và phê duyệt của chính phủ để cung cấp cho các trường công lập. Mối quan tâm lớn hơn là nhận thức rằng edtech cung cấp các dịch vụ “tốt để dùng” chứ không phải “phải dùng” và chính phủ không có nhu cầu mạnh mẽ đối với các giải pháp mới. Theo đó, có rất ít hỗ trợ chính sách cụ thể cho edtech.

Bộ Giáo dục đã đầu tư vào edtech bằng cách khởi xướng dự án Một máy tính bảng cho mỗi trẻ em vào năm 2012. Học sinh tiểu học được cung cấp một máy tính bảng chứa nội dung giáo dục, đặc biệt hữu ích cho những học sinh ở vùng sâu vùng xa không có kết nối internet. Mặc dù dự án có mục tiêu có giá trị, nhưng phương pháp giảng dạy một chiều đã được sử dụng để truyền tải nội dung và việc học tập nhanh chóng trở nên lỗi thời và bị ngừng lại.

Trong agritech, Nông nghiệp 4.0, là một phần trong chiến lược Thái Lan 4.0 của chính phủ, tập trung vào phát triển công nghệ để cải thiện sản xuất nông nghiệp, đặc biệt là với nông nghiệp chính xác, robot và công nghệ sinh học. Bộ Nông nghiệp và Hợp tác xã hỗ trợ ngành và có sự hợp tác chéo về nông nghiệp thông minh giữa bộ này với Bộ Kinh tế và Xã hội Kỹ thuật số (MDES), Bộ Giáo dục và Truyền thông Tiếp cận Toàn diện (DTAC), một tập đoàn tư nhân .

Từ năm 2015, các trung tâm công cộng và cơ sở nghiên cứu công nghệ nông nghiệp mới đã được thành lập. NIA đã thành lập Trung tâm Sáng tạo Kinh doanh Nông nghiệp để khơi dậy sự đổi mới trong lĩnh vực này và NSTDA đã thành lập Viện Quản lý Đổi mới và Công nghệ Nông nghiệp để đẩy nhanh chuyển giao công nghệ cho nông dân, hỗ trợ nông dân học tập và khuyến khích đổi mới. Với mối liên

Trung tâm nghiên cứu và phát triển thực phẩm Food Innopolis ở Thái Lan.

kết giữa công nghệ nông nghiệp và công nghệ thực phẩm, Food Innopolis, một trung tâm nghiên cứu và phát triển thực phẩm và trung tâm đổi mới đã tổ chức các hoạt động cho các công ty khởi nghiệp công nghệ thực phẩm, bao gồm trại huấn luyện, ngày giới thiệu và hackathons. Trung tâm này cũng cung cấp không gian làm việc chung và kết nối nhân viên nghiên cứu với các doanh nghiệp thực phẩm.

Một vấn đề lớn đối với các công ty khởi nghiệp là tính mới của sản phẩm và dịch vụ, có nghĩa là chúng không được liệt kê theo luật và quy định hiện hành. Đặc biệt, quy trình đăng ký sản phẩm và tiêu chuẩn không thể xử lý các giải pháp agritech mới do không có danh mục sản phẩm. Kết quả là một số công ty khởi nghiệp không thể đưa sản phẩm mới ra thị trường trên quy mô lớn. Ví dụ, một công ty khởi nghiệp đã phát triển vắc-xin thực vật, tuy nhiên, sản phẩm này không được liệt kê trong các quy định hiện hành, vì vậy, các quan chức chính phủ gặp nhiều khó khăn trong việc phê duyệt sản phẩm để bán công khai.

Trong công nghệ y tế, các công ty khởi nghiệp

có thể nhận được tài trợ nghiên cứu và hưởng lợi từ các hợp đồng của chính phủ nếu họ đưa ra những đổi mới cần thiết. NIA đã thành lập Khu Y tế Yothi như một nền tảng cho R&D và hợp tác giữa các bên liên quan trong lĩnh vực chăm sóc sức khỏe. Thị trường công nghệ y tế phụ thuộc một phần vào việc liệu sản phẩm hoặc dịch vụ mới có được bao trả bởi các chương trình bồi hoàn (bảo hiểm) chăm sóc sức khỏe hay không, chẳng hạn như chương trình thẻ vàng mà hầu hết người Thái đều có. Một thị trường rộng lớn cho các sản phẩm được bảo hiểm và chính phủ sẽ quyết định sản phẩm nào được bảo hiểm.

Các giải pháp Healthtech liên quan đến thiết bị y tế và dược phẩm vẫn gặp khó khăn trong việc thử nghiệm và đáp ứng các tiêu chuẩn sản phẩm do thiếu chuyên môn trong lĩnh vực này và tính mới của các giải pháp. Ngoài ra, một số quy định có thể được xem xét. Ví dụ, các bác sĩ không thể chẩn đoán thông qua hội nghị truyền hình hoặc các nền tảng kỹ thuật số khác mà chỉ có tư vấn và đề xuất./

(Theo Thailand's Evolving Ecosystem Support for Technology Startups, ADB, 9/2022)

DỰ BÁO CÔNG NGHỆ CHO KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO NĂM 2023

Sự hội tụ của lạm phát, công nghệ mới và cuộc khủng hoảng nhân tài đang diễn ra làm thay đổi sân chơi cho các công ty khởi nghiệp công nghệ. Khi các công ty này tìm cách phát triển kinh doanh và bảo vệ lợi nhuận của họ, nhiều công ty đang đầu tư vào các phương pháp và công nghệ mới.

Các quy định thay đổi, công nghệ mới và nền kinh tế đầy biến động đang gây ra sự bất ổn và gián đoạn cho nhiều công ty khởi nghiệp. Để tồn tại và phát triển, các công ty này phải thích nghi và nắm bắt những tiến bộ công nghệ hoặc có nguy cơ bị các đối thủ sáng tạo hơn vượt qua.

Công ty tư vấn McKinsey báo cáo rằng 84% giám đốc điều hành tin rằng đổi mới sáng tạo là yếu tố sống còn đối với chiến lược tăng trưởng của họ. Đổi mới đòi hỏi phải hiểu điều gì đang phá vỡ hiện trạng và dự đoán các xu hướng trong tương lai. Chỉ khi đó, các công ty khởi nghiệp mới có thể tìm ra

những nguồn lực họ cần để thực hiện những ý tưởng lớn và tận dụng lợi thế của các điều kiện thị trường đang thay đổi.

Dựa trên kinh nghiệm làm việc với các công ty khởi nghiệp mới nổi trong lĩnh vực công nghệ chăm sóc sức khỏe, công nghệ bảo mật và công nghệ tài chính, SenecaGlobal đã nhận thấy một số xu hướng nhất định đang xuất hiện trên diện rộng.

Dưới đây là một số dự đoán của họ về các xu hướng công nghệ nóng hổi cũng như cách thức tác động của những xu hướng này đến các tổ chức trong năm 2023.

1. Tình trạng thiếu hụt nhân tài CNTT sẽ tăng nhanh

Bất chấp suy thoái kinh tế và tình trạng sa thải nhân công ở một số ngành cụ thể, SenecaGlobal vẫn nhận thấy nhu cầu không ngừng đối với một số kỹ năng công nghệ có nhu cầu cao. Với các khách hàng của mình, SenecaGlobal nhận thấy khoảng cách tài năng này diễn ra chủ yếu ở các công ty khởi nghiệp trong các lĩnh vực công nghệ chăm sóc sức khỏe, công nghệ bảo mật và công nghệ tài chính.

Ví dụ, nhiều công ty đang cố gắng vượt qua môi trường pháp lý phức tạp hơn. Họ có thể đang tìm kiếm các chuyên gia an ninh mạng chuyên biệt có chuyên môn về cả quyền riêng tư dữ liệu và luật pháp. Những công ty này về cơ bản là những Kỳ Lân. Những người có các kỹ năng này rất khan hiếm và đòi hỏi mức thù lao cao đến mức có khả năng chỉ 1% công ty hàng đầu mới đủ khả năng thuê họ. Google đã nêu bật tầm quan trọng của vấn đề này trong một hội thảo gần đây tại hội nghị RSA nhằm khám phá bối cảnh lập pháp, những rủi ro tồn tại và thực tế hoạt động của việc quản lý quyền riêng tư trong một môi trường kỹ thuật số phức tạp.

Vấn đề biến động lao động cũng tạo ra những vấn đề quan trọng đối với các công ty đang tìm cách thúc đẩy các sáng kiến và tăng thời gian đưa sản phẩm ra thị trường. Số lượng các công ty khởi nghiệp mới tham gia thị trường năm ngoái đã phá vỡ kỷ lục do Nhóm Đổi mới Kinh tế đưa ra. Cuộc thi tìm kiếm tài năng thậm chí sẽ còn mang tính cạnh tranh cao hơn. SenecaGlobal dự đoán xu hướng này sẽ tiếp tục vào năm 2023.

2. Startup tập trung vào bảo mật ngay từ đầu

Với nguy cơ đe dọa mạng xâm chiếm internet và bối cảnh tấn công ngày càng phức tạp, các doanh nghiệp không coi bảo mật là ưu tiên hàng đầu sẽ tự chuốc lấy nguy hiểm. Tạo ra mã an toàn cần phải là ưu tiên hàng đầu của các nhóm phát triển phần mềm. Năm 2023, SenecaGlobal kỳ vọng các công ty

mới nổi sẽ áp dụng chiến lược này bằng cách đầu tư nhiều hơn vào bảo mật ngay từ khi bắt đầu thiết kế phần mềm ban đầu, một quy trình mà SenecaGlobal gọi là: PlanSecOps. So với DevSecOps, quy trình mà bảo mật được tích hợp vào mã, PlanSecOps bắt đầu sớm hơn trong chu kỳ phát triển, kết hợp với bảo mật ở giai đoạn lập kế hoạch trước khi viết bất kỳ mã nào. PlanSecOps cung cấp phương pháp bảo mật theo thiết kế toàn diện hơn. Ví dụ, thay vì khắc phục sự cố khi chúng phát sinh, thì các chương trình con khác nhau có thể được vá để đảm bảo chúng hoạt động cùng nhau. PlanSecOps có thể rút ngắn chu kỳ phát triển theo tuần và tạo ra các ứng dụng an toàn hơn.

3. Doanh nghiệp nhỏ và vừa sẽ loại bỏ QuickBooks để có báo cáo tài chính theo thời gian thực

Với nền kinh tế đang chậm lại và những lời đồn đoán về một cuộc suy thoái sắp xảy ra, nhiều doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV) đang ngày càng lo ngại về việc họ thiếu khả năng hiển thị dữ liệu nhằm thúc đẩy hoạt động kinh doanh của họ. Trong những thời điểm bất ổn, thật khó để điều hành một doanh nghiệp có lãi, đặc biệt nếu bạn không thể đưa ra dự báo dựa trên dữ liệu tài chính theo thời gian thực. Theo Accenture, 76% giám đốc tài chính được khảo sát cho rằng cần phải có “một phiên bản của sự thật” để đạt được các mục tiêu kinh doanh. Tuy nhiên, rất nhiều DNNVV điều hành công ty của họ trên các bảng tính dễ bị lỗi hoặc QuickBooks, những công cụ không đáp ứng được yêu cầu khắt khe về khả năng phân tích tài chính cần thiết để đưa ra các quyết định chiến lược, thông minh.

Bước sang năm 2023, chúng ta sẽ chứng kiến rất nhiều DNNVV chuyển đổi từ mô hình dựa trên bảng tính hoặc QuickBooks sang hệ thống Hoạch định nguồn lực doanh nghiệp (ERP) dựa trên điện toán đám mây. Cloud ERP hợp lý hóa tất cả các hệ thống của doanh nghiệp (chẳng hạn như kế toán và

tài chính) vào một nền tảng đồng thời tự động hóa việc theo dõi dữ liệu và các quy trình kế toán thiết yếu khác. DNNVV sẽ nhận thấy có một hệ thống ERP có thể cung cấp loại chức năng này chính là chìa khóa để tồn tại trong mọi tình hình kinh tế.

4. Công nghệ chăm sóc sức khỏe, Công nghệ bảo mật và Fintech bắt kịp xu hướng

Trong quý 3 năm 2022, vốn khởi nghiệp giảm hơn 50% do lãi suất tăng cao, lạm phát kỷ lục và lo ngại về suy thoái kinh tế. Tuy nhiên, SenecaGlobal dự đoán các lĩnh vực như công nghệ chăm sóc sức khỏe, công nghệ bảo mật và công nghệ tài chính sẽ đi ngược xu hướng và duy trì sức mạnh hoặc thậm chí còn phát triển nhanh hơn vào năm 2023.

Gần đây, Island, một công ty khởi nghiệp về an ninh mạng cung cấp trình duyệt web an toàn cho doanh nghiệp, gần đây đã mở rộng vòng gọi vốn Series B với khoản đầu tư 60 triệu USD với mức định giá 1,3 tỷ USD. Dòng tiền này đưa tổng số tiền mà công ty huy động được lên 270 triệu USD.

Vào quý 3 năm 2022, một số công ty y tế kỹ thuật số huy động được số tiền lớn trong các vòng Series E+. Trong khi các nhà đầu tư thường tránh các vòng ở giai đoạn sau và các vòng lớn hơn, thì

một số công ty đổi mới sáng tạo hoạt động trong lĩnh vực y tế đang phá vỡ xu hướng này. Trong vòng gọi vốn Series G trị giá 150 triệu USD vào đầu năm nay, We Doctor, được biết đến với việc tung ra bệnh viện dựa trên internet đầu tiên của Trung Quốc, là một trong những công ty gây quỹ lớn nhất ở giai đoạn cuối. Trong lĩnh vực công nghệ tài chính, Quona Capital, một quỹ đầu tư mạo hiểm của DC, đã thông báo đóng vòng tài trợ mạo hiểm gần đây nhất của mình với giá trị 322 triệu USD cho các công ty công nghệ tài chính, vượt quá mục tiêu ban đầu là 250 triệu USD và được tiếp sức bởi các nhà đầu tư mới và hiện tại. Cả ba lĩnh vực này đều tạo ra những đổi mới sáng tạo dựa trên một vài đặc điểm chung. Chúng dựa trên các ứng dụng điện toán đám mây, đặt ưu tiên cao cho bảo mật và được thiết kế để cung cấp cho các công ty khả năng khai thác các công cụ như Trí tuệ nhân tạo và Học máy để có được những hiểu biết mới, mang tính cạnh tranh. Khi các DNNVV tiếp tục chuyển đổi sang điện toán đám mây, thì chắc chắn các nhà đầu tư sẽ tiếp tục tài trợ cho các công ty có tầm nhìn xa và sáng tạo./.

Phương Anh
(Theo Spiceworks)